І чужому научайтесь,
І свого не цурайтесь . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
HEnderson 4-0237
HEnderson 4-0807
УНСоюз: HEnderson 5-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXXI. Ч. 194. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 16-го ЖОВТНЯ 1964 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, OCTOBER 16, 1964 No. 194. VOL. LXXI.

ДЖАНСОН ЗАПОВІДАЄ НОВІ ЗАХОДИ ДЛЯ МИРУ; ГОЛДВОТЕР ПРИГАДУЄ СПРАВУ БЕЙКЕРА

Ню Йорк. — Президент Джансон, промовляючи 14-го жовтня на прийнятті в пошану покійного Алфреда Е. Смита в готелі Валдорф-Асторія, зобов'язався, якщо його виберуть на президента, зробити нові важливі кроки в тому напрямі, щоб зменшити напруження в світі. Президент хвалив злагіднення в совєтсько - американських взаєминах і заявив, що він використає найблищчі можливості, щоб скріпити мир у світі. Нагода до цього може вийти з совєтсько - китайського напруження, — казав Президент 2 000 гостям на прийнятті, які заплатили по $100 за вступ на прийняття, прибуток з якого піде в користь Меморіяльної Фундації ім. Е. Смита. Президент сказав: „Я вірю, що зможемо в найближчому часі зробити дальші та тривкіші кроки до зменшення напруження та сповільнення змагань у збройні. Я буду пробувати зробити ці кроки, завжди нарадившися із своїми приятелями. Я працюватиму для росту волі і збільшення можливостей, щоб людство пережило небезпеку". Президент почав свою промову аж о год. 11:14 вночі і тому він заявив, що її скорочує, але підкреслив, що він підтримує всі ті пункти написаної промови, яку дістали на письмі представники преси. Президента овацийно вітали на початку промови впродовж 30 секунд, під час промови його оплескували 6 разів, а коли він скінчив промовляти, то його оплескували ще 40 секунд. Губернатор Ню Йорку Нелсон А. Рокефеллер натякнув був у своїй промові на те, що він вітає в Ню Йорку і гостей, що є „з інших стейтів". Це було сказане на адресу присутного на прийнятті демократичного кандидата на сенатора Роберта Ф. Кеннеді, який не був мешканцем Ню Йорку, коли старався про номінацію на сенаторського кандидата. Ці слова Рокефеллера викликали оплески признання і вислови невдоволення. Джансон їхав в авті разом із Робертом Кеннеді, а на летовищі щиро з ним привітався, поцілувавши його дружину. Разом із Робертом Кеннеді Президент відвідав дружину покійного президента Джана Ф. Кеннеді, яка постійно живе з дітьми в Ню Йорку. На прийнятті були і Роберт Кеннеді і його республіканський противник сенатор Кеннет Б. Кітінґ, але вони не промовляли.

Денвер, Колорадо. — Республіканський кандидат на президента сенатор Б. Голдвотер оскаржував президента Джансона в тому, що він не допустив до того, щоб слідство в справі зловживань Роберта Бейкера було закінчене перед виборами, бо „афера Боббі Бейкера веде просто до Білого Дому". Це є неприсмне оскарження — твердив республіканський кандидат, але до нього приєднуються ще й інші, немилі для Білого Дому, справи. Деякі республіканці передбачають, що Голдвотер ще гостріше виступатиме проти Джансона, як він вже почав робити в попередніх днях. І так, промовляючи в Мілвокі, Висконсин, 13-го жовтня, Голдвотер перед 10-000 присутніх осіб, які дуже сердечно його вітали, назвав Демократичну партію „фашистівською організацією", „партією расизму та монархізм". Республіканський кандидат зробив це заяву поза змістом своєї написаної промови у зв'язку з тим, що місцевий відділ Демократичної партії вигнав із своїх рядів міського радного Роберта Дварса за те, що він повідомив, що голосуватиме на Голдвотера. Раніше того самого дня Голдвотер атакував особу президента Джансона за те, що він тратить частинно працює як Президент, бо ввесь свій час витрачає на політичну акцію, ведучи забагато виборчої кампанії в свою користь. Ще в Ню Гемпширі під час правиборчої кампанії Голдвотер твердив, що у ЗДА є „фашизм зліва" в Демократичній партії, тому конче треба розбудовувати сильну Республіканську партію.

Секретар рільництва Фрімен в обороні соціяльного забезпечення і фармерів

Олґона, Айова. — Секретар рільництва Орвілл Л. Фрімен, промовляючи на демократичних виборчих зборах, гостро виступив проти республіканського кандидата на президента сен. Голдвотера, називаючи його „професійним назваником". Фрімен сказав: „Коли професійні назадники кажуть, що треба соціяльне забезпечення послабити або й зліквідувати, то означає, що, на їх думку, американський нарід помилявся 30 років, коли розбудовував систему соціяльного забезпечення, щоб вийти назустріч потребам старших людей". Фрімен критикував Голдвотера і за те, що він виступає проти дешевого електричного струму в сільських районах. Коли б зліквідувати Сільську Електричну Адміністрацію, казав секретар рільництва, то це означало б, що 246,000 айовських фармерських родин досі помилялися, бож вони користали з дешевої електричної енергії.

Померли два ветерани УНСоюзу: Йосиф Серетний і Микола Марків

Ню Йорк. — Йосиф Серетний, народжений в Затринучах у Теребовельському повіті в Галичині у 1889 році, член 130 Відділу Українського Народного Союзу „Братство св. Володимира" в Ню Йорку від 1929 року, помер тут у вівторок 13 ц. м. на 75 році життя. Похорон відбудеться в суботу 17-го ц. м. о год. 9-ій ранку з похоронного заведення Петра Яреми на 7-ій вулиці до церкви св. Юра та відтіль на цвинтар Кальварії. — Того самого дня помер у Форті. Н. Дж., Микола Марків, народжений у 1884-му році в Скалаті, член того самого 130-го Відділу та його колишній секретар з рр. 1929-1935. Микола Марків був Українським Січовим Стрільцем та членом Стрілецької Громади. Похорон відбудеться в п'ятницю 16-го ц. м. з похоронного заведення Мушки на Гуллевію в Перт Амбой, Н. Дж.

В АМЕРИЦІ

● Колишній президент Айзенгавер відзначив 14-го жовтня 74-ті роковини з дня свого народження тим, що обідав на своїй фармі зі своїми приятелями генералом Артуром С. Невінсоном та з його дружиною. Присутня була і пані Айзенгавер. Цілий день Айзенгавер нормально працював в своєму бюрі, що міститься в будинках Геттисбурзького коледжу.

● Пані Джансон плянує вилетіти літаком до стейтів Тексасу, Арканзо й Оклагоми в днях 26 і 27-го жовтня разом із трьома дружинами членів Президентського кабінету. Мають їхати пані Роберт МекНамара, пані Віллард Вірц і пані Орвілл Фрімен. Всі чотири пані мають відвідати 7 міст, де вестимуть виборчу кампанію в користь демократів.

Лідер американських негрів д-р Мартін Лютер дістав нагороду Нобеля

Осльо, Норвегія. — Д-р Мартін Лютер, 35-річний протестантський пастор і президент „Південної конференції християнського лідерства", дістав мирову нагороду Нобеля за 1964 рік. Це 12-ий з черги американець, який дістав нагороду Нобеля, встановлену в 1895 році винахідником динаміту й фабрикантом амуніції д-ром Алфредом Нобелем. До нагороди Нобеля прив'язана грошова сума 54.000 дол. Мартін Кінг заявив, що „кожний цент" з тієї нагороди дасть на цілі боротьби американських негрів за рівність. Мартін Лютер, який має докторат теології Бостонського університету, дістав цю нагороду, мабуть, за те, що він — в суперечності до інших американських муринських лідерів — послідовно проповідує і здійснює тактику мирної боротьби за муринські права, з відкиданням всіх засобів насильства. Він був організатором голосного бойкоту автобусів в Монтгомері, Алабамі, в грудні 1955 року, коли вперше виявилася наглядно залежність різних ділянок господарського життя від муринських робітників чи консументів.

85-річчя проф. Бориса Мартоса буде відзначене ювілейним бенкетом в Нюарку

Нюарк, Н. Дж. — З нагоди посвячення Українського Національного Прапору, що його влаштовує Товариство Прихильників Української Народної Республіки в Нюарку в неділю 18 жовтня цього року о год. 11.30, відбудеться після цієї урочистости ювілейний бенкет для вшанування та відзначення 85-ліття з дня народин і 65-ліття державно-громадської праці кол. прем'єра - міністра Української Народньої Республіки професора Бориса Мартоса, видатного українського науковця, політика і громадського діяча. Ювілейний бенкет відбудеться в неділю 18 жовтня о год. 12.30 в залі церкви св. Вознесіння при 675 савт 19 вул. у Нюарку, Н. Дж.

Фестиваль національностей в Шикаго

Шикаго (А. І.). У суботу 17 і в неділю 18 жовтня, відбудеться п'ята з черги Інтернаціональна Виставка етнічних груп міста Шикаго, в Нейві Пір на побережжі озера Мишиген (при кінці Гренд вулиці).

Цю Інтернаціональну Імпрезу започаткував п'ять літ тому мейор міста Шикаго п. Р. Дейлі.

Понад тридцять національностей буде репрезентувати культуру, мистецтво, добробут і душу свого народу.

Рівнож буде репрезентована міжнародня кухня, в якій будуть подавати двісті страв типічних певним націям.

Цьогорічною атракцією фестивалю буде вибір Королеви. Кожна національність буде репрезентувати п'ять змагунок, з яких жюрі вибере одну, а з-поміж них — Королеву.

В мистецькій частині Фестивалю будуть покази народніх танків, музики і пісні.

Наша українсько-американська громада в Шикаго бере й цього року активну участь в організуванні цього фестивалю.

Українців репрезентують дві українські централі нашого міста: Об'єднання Українсько-Американських Громадських Організацій і Ліга Американців Українського походження. Згадані Централі поробили всі потрібні заходи, щоб якнайкраще зарепрезентувати українську групу.

До змагань стануть п'ять українських студенток: Дарія Каштанюк, Лідія Петрушко, Ляриса Гриневич і дві студентки із СУМА.

У мистецькій частині візьмуть участь танцювальні групи СУМА і Українська Духова Оркестра під диригентурою п. Романа Поповича.

Показ зразків українських страв буде в заряді пань 12-го Відділу Українського Золотого Хреста.

Український мистецький станок буде репрезентований під керівництвом пань з Українського Золотого Хреста Е. Кулик і Д. Малюк

Інтернаціональна виставка буде відкрита кожного зі згаданих днів від год. 11 ранку до 9 вечора. Вступ для всіх безкоштовний.

Третя перемога „Єнків" у „Світових Серіях" бейзболу

Першу точку в шостій грі „Світових Серій" здобули „Кардинали" вже в першій зміні. На фото: Курт Флад осягає кінцеву базу, тоді коли на другу базу спізнається Лю Брак а Філ Лінц з дружини „Єнків" вже спішить з подачею на першу базу, щоб „скути" там другого змагуна в 2. зв. „дабел плей".

Ст. Луїс, Мізурі. — В шостих змаганнях „Світових Серій" бейзболу, які відбулися в середу, 14-го жовтня в Ст. Луїсі, дружина „Єнків" з Ню Йорку здобула високу перемогу 8 : 3 над місцевими „Кардиналами". Цією виграною „Єнкі" зрівняли рахунок перемог у „Світових Серіях" на 3 : 3, внаслідок чого в четвер відбудеться сьома зустріч цих дружин для остаточного вирішення переможця і чемпіона ЗДА у бейзболі. Геров змагань в Ст. Луїсі, які принесли перемогу 8 : 3 над „Кардиналами", були визначні змагуни „Єнків" Раджер Меріс, Міккі Ментел і Джо Пепітон, які здобули „гом ранс". Останній з них післав сильним ударом м'яч поза трибуни, чим здобув відразу 4-ри точки, а в відвіз остаточно запечатав долю цієї зустрічі.

Папа поїде до Індії на Евхаристичний конгрес наприкінці листопада

Рим. — Папа Павло VI поїде до Індії на Евхаристичний конгрес, який триватиме від 28-го листопада до 6-го грудня ц. р. Зрештою, всі подробиці цієї другої подорожі Папи поза межі Італії будуть проголошені згодом. Плян подорожі Папи не був вирішений з уваги на Вселенський Собор у Римі, праця і престиж якого могли б потерпіти, коли б під час його нарад не було б Папи в Римі. Можливо, що ці застереження відпали тепер також тому, що серед учасників Собору створилась поважна група, яка наполягає на скликання ще четвертої сесії Вселенського Собору. На останньому пленарному засіданні Собору в минулу середу бразилійський архиєпископ Фернадо Гомез дос Сантос з Гоянья виступив виразно з домаганням скликання ще одної сесії. Також інші промовці висловлювали своє невдоволення з приводу занадто великого скорочення і спрощення різних проблем, щоб могти швидше закінчити Вселенський Собор. Це стосується таких справ, як роля священика в Церкві, канонічне право про подружжя, проблема духовної освіти і т. п. Зате консервативні високі духовники, які займають різні високі становища в Курії, є проти продовжування Собору.

Канада зможе змінити свою Конституцію без британського схвалення

Оттава. — На Федерально-провінційній Конференції 14-го жовтня знайдено формулу, згідно з якою можна буде змінити Канадійську Конституцію без британського схвалення. Цю формулу прийняли провінційні прем'єри міністрів і прем'єр Лестер Б. Пірсон ще 2-го вересня цього року, але тепер її остаточно зредаговано на конференції федерального і провінційних прокураторів. Ось зміст повідомлення в цій справі: „Ця формула, коли вона стане законом, означатиме, що всякі майбутні зміни Конституції будуть вирішувані в Канаді, а не в Парляменті Об'єднаного Королівства. Внаслідок цього всі провінції Канади, і наша Конституція вперше в історії стане цілком канадійська". Це рішення називається в комунікаті, виданим Федерально - провінційною Конференцією, „милевим кроком в еволюції канадійського уряду". Головні пункти цього вирішення є такі: 1. зміни в Конституції будуть важні тоді, коли їх схвалить канадійський Парлямент, і коли їх затвердять принаймні дві треті всіх 10-ох провінцій, що мають половину населення всієї Канади; 2. основні пункти Конституції, які вирішують взаємини між різними частинами уряду, може змінити канадійський Парлямент, але на ці зміни мусять погодитися всі провінції Канади.

Президентів асистент Дженкінс зрезигнував внаслідок неморальної поведінки

Вашингтон. — Окремий асистент Президента Волтер В. Дженкінс 14-го жовтня зрезигнував із свого становища після того, як виявилося, що його були заарештували минулого тижня за неморальну поведінку в будинку організації ІМКА у Вашингтоні. Він мав там робити якісь „неприйстойні жести". Пресовий секретар Білого Дому Джорджж Е. Ріді повідомив пресу про резиґнацію Дженкінса в Ню Йорку, де 14 і 15 жовтня перебував Президент. В Денвері сенатор Голдвотер заявив, що цей випадок із Дженкінсом може мати великий вплив на цьогорічний вислід виборів. Голдвотер казав, що він, покищо, не робить жадної заяви в цій справі, бо знає про цю аферу мало фактів. Тепер виявилося, що Дженкінс був заарештований за подібну неморальну справу ще в 1959 році, і документи про це є у Відділі вашингтонської поліції, в бюрі, що займається неморальними проступками. Заарештування Дженкінса в середу 7-го жовтня вийшло на яву тоді, коли голова Республіканського Крайового Комітету Дін Бирч сказав журналістам, що Білий Дім всіма силами старається не виявити якоїсь важливої справи.

● Дружина республіканського кандидата на віце - президента пані Стіфені Міллер, яка є польського роду, веде виборчу кампанію разом із своїм чоловіком конгресменом Вілліямом Міллером, але до Газелтону в Пенсилвенії вона поїхала сама, де промовляла по польськи і англійськи до виборців польського походження.

Дітройт перед великим фестивалем

Дітройт, (Д. К.) Українська дітройтська громада знов запопадливо приготовляється до двох великих імпрез: Ювілейного Бенкету Українських Градуантів 17 жовтня в готелі Шератон-Кеділяк і до фестивалю Української Пісні і Танцю, що відбудеться в неділю, 18 жовтня, в год. 3-тій по пол. в найкращій концертовій залі міста — в Авдиторії Форда. Ця велика імпреза українського Дітройту, яку відвідає коло 3.000 людей, замітна такими моментами: її влаштовують спільно всі організації цього міста, старі й нові емігранти, професіоналісти й непрофесіоналісти, відділи Українського Народного Союзу й Українського Робітничого Союзу — і над усіма патронує духова постать Тараса Шевченка. Українські градуанти Дітройту й Віндзору розвинули також небувалу активність, щоб фестиваль увінчався повним успіхом, бо є з однією з імпрез, якою вони відзначать 25-ліття свого існування.

Фестиваль в неділю 18 жовтня відбудеться під гаслом „В поклоні Шевченкові", та мистецька програма матиме багато точок присвячених Шевченкові: і співачка Галина Андреадіс, і хор „Трембіта", і співачка Раїса Садова і навіть танцювальна група „Чайка" з Гамілтону, що виконує свої танці в супроводі дітройтської мандолінової оркестри „Кобзар", — мають у своїм репертуарі точки, які так або інакше зв'язані з духовою спадщиною Шевченка. Іншим важливим моментом Фестивалю в авдиторії Форда є заповіджене вже велике число американських і чужинних достойників, які візьмуть у ньому участь. В хвилині, коли пишу ці рядки, телефоном з Вашінгтону зголосив свою участь у імпрезі дотеперішній губернатор Мишигену й теперішній асистент державного секретаря для африканських справ, дост. І. Менен Віліямс із дружиною. Зголосили свою участь у концерті майже всі конгресмени цього стейту, консулі чужих держав і багато інших. Велика американська концертова фірма „Грінел" повідомляє, що розпродаж квитків для неукраїнців іде дуже жваво. Серед українців квитки всіму також розпродуються скорим темпом.

Треба відмітити надзвичайно живу активність наших відділів у розпродажі квитків і взагалі в організуванні імпрези. Окружна Управа Відділів —Українського Народного Союзу в Дітройті ((18 відділів) буде чи не першою з округових управ УНСоюзу, що взялася за таке велике діло й мозо здобути фонди на здібних і потребуючих студентів.

КОМУНІСТИ У ФРАНЦІЇ ЗАПЕРЕЧУЮТЬ МОСКВІ ПРАВО ДО ЗВЕРХНОСТИ

Париж. — Французька комуністична партія, найбільша в Західній Европі після італійської, прийняла резолюцію, яка підкреслює самостійність кожної комуністичної партії та незалежність від будь - котрої іншої комуністичної партії. Центральний Комітет французької компартії наряджувався в минулі п'ятницю і суботу та прийняв резолюції, що їх оприлюднено в „Ль'Юманіте" в середу 14 ц. м. Резолюція французьких комуністів ствержує, що „нема зверхніх партій, ані підпорядкованих партій". Таким чином французькі комуністи, які в останніх виборах у листопаді 1962 року зібрали близько чотири мільйони голосів, виступили одверто проти накидування з Москви вказівок всім іншим компартіям. За негайними загідними коментарями — цей виступ французьких комуністів матиме величезне значення для компартій в сателітських країнах, залежних до цього часу від диктату з Москви в усіх справах — політики, військa, культури й економіки. Що злагіднити цей удар по Москві — ЦК французької компартії заявився по стороні Москви проти китайських комуністів, що їх називається в тій резолюції „сектантами", які розбивають комуністичний фронт. Французькі комуністи зробили теж другу концесію Хрущову, а саме, заявилися за скликання з'їзду всіх компартій для розгляду московсько - пейпінгського спору, але водночас заявили, що вони будуть противитися покликанню до життя будь-якого нового керівного чи координаційного комуністичного центру. Італійські комуністи вже раніше заявилися так само проти ідеї Хрущова, щоб покликати до життя знову щось в роді минулих постійних секретаріятів Комінтерну і, згодом, Комінформу. Французькі комуністи стали на становищі, що кожна комуністична партія має сама вирішувати, як в її країні треба застосувати принципи марксизму - ленінізму, „відповідно до крайових відносин" та що „не можна дозволити на втручання одної партії у справи другої з порушенням того принципу". Французькі комуністи особливо натаврували комуністів китайських, що ці останні зголошують територіяльні претенсії до Совєтського Союзу, а саме щодо Зовнішньої Монголії, переступивши межі „ідеологічної дискусії". Колишній довголітній старий лідер французьких комуністів Моріс Торрез помер на совєтському кораблі в дорозі до СССР 12 липня ц. р. Теперішнім новим партійним лідером є Вальдек Роше, який разом із своїми молодими прибічниками не хоче слухати московського диктату.

Внаслідку відвідин королеви — можливе погіршення відносин між Канадою і Британією

Лондон. — Королева Єлисавета II вернулася з одного тижневої подорожі до Канади. Маси англійців, які вийшли на летовище й вітали королеву —вздовж вулиць, манифестували їй очевидячки свою прихильність в реакції на холодне прийняття,що його Єлисавета зазнала головно в Квебеку-Сити. Факт, що канадійська поліція була примушена перевести суворі засоби —для запевнення особистої безпеки королеви та що на вулицях міста Квебеку не було зовсім народу, а поліція арештувала 32-ох юнаків з групи французьких екстремістів, які погрожували авантурами, чи навіть атентатом, — цей факт обурив британців. Хоч королева зустріла в Оттаві тепле прийняття, проте коментатори не виключають, що відносини між Канадою і Британією погіршаться та що через те й позиція прем'єра Лестера Пірсона, стане слабою. Лондонська преса всетаки стверджує, що число французьких націоналістів які агітують за державне усамостійнення франкомовної частини Канади є дуже мале та що поліція в Квебеку завела такий „режим терору", що й багато охочих вийти на вулиці й вітати королеву — залишились дома.

Спортовці ЗДА ведуть на Олімпійських Ігрищах з 20 медалями

Середа, 14-го жовтня, четвертий день змагань Олімпійських Ігрищ в Токіо, була найуспішніщою досі днем для американських репрезентантів. В цьому дні вони здобули десять нових медаль, що збільшили число досі здобутих медаль на 20. Незвичайні успіхи плавaків принесли ЗДА дальші чотири золоті медалі. Найкращим і найбільше несподіваним осягом була перемога бігуна ЗДА Біллі Мілса, 26-річного лейтенанта „Маринс", що має в собі частину індіянської крові, який пробіг 10,000 м в рекордовому часі 28:24.4. Медалі в плаванні здобули: Кен Зіцбергер — золоту, Френк Горман — срібну і Ларрі Андерсон — бронзову в стрибках чоловіків у воду; Дан Шолендер, Стів Кларк, Майк Остін і Гері Ілман — золоті медалі за перше місце в гінцях 4 х 100 вільним стилем; Кеті Фергусон, 16-річна середньошкільниця — золоту медалю в конкуренції 100 м горілиць; Дік Рот — золоту медалю в запливі 400 м змінним стилем. Крім них придбали для ЗДА медалі: Джінні Дінкел — бронзову медалю за третє місце в запливі 100 м. горілиць і Ден Бренд — бронзову за третє місце в дужанні вільним стилем у середній вазі.

В числі медаль стоїть ЗДА на першому місці з 7 золотими, 7 срібними і 16 бронзовими медалями, перед СССР, який має 4 золоті, 3 срібні і 5 бронзових медаль. Дві золоті медалі здобули в середу для СССР: Олександер Медвідь у півтяжкій вазі і Олександер Іваницький в тяжкій вазі дужання вільним стилем. Японія, господар Олімпійських Ігрищ, займає в числі медаль третє місце з 4 золотими і 3 бронзовими.

У СВІТІ

● До Москви вернулися три американські і один британський військові аташе, оскаржені совєтськими властями публічно у веденні „шпигунської роботи" фотографуючи сибірську природу та різні об'єкти з вікон транссибірської залізниці та записування різних своїх спостережень з тієї подорожі. Амбасадор ЗДА Фой Колер заявив, що ЗДА не мають заміру відкликати тих своїх аташе. Совєтські власті не робили їм ніяких перешкод в їх поворотній дорозі з Японії почерез Індію.

● Грецька королева - мати Фридерика переїхала з королівського палацу до віллі на передмісті Атен, де вона мешкала з своїм покійним чоловіком Павлом, поки він став був королем. Разом із Фридерикою житиме її 22-річна донька Ірина, наступниця престолу. Партійна опозиція в Греції закидала королеві-матері Фридериці, що вона, живучи в палаці разом із своїм сином, королем Костянтином, була до нього невістою, коли молодою Марією - Анною, мати „поганий вплив".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc.. 81-83 Grand Street, Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provide for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Сіті і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
Чеки і mone orders виставляти на: "Svoboda".
Адреса "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J. 07303

З думкою про 1968 рік

Цікаво, що в американських газетах вже тепер появляються міркування на тему виборів — у 1968-му році! Деякі коментатори призадумуються, що станеться, коли у виборах 3-го листопада цього року переможе Линдон Джансон, як це заповідає більшість фахівців від так званих опитувань громадської опінії. Цікаво, що деякі газети і журнали, які навіть заявилися за Линдоном Б. Джансоном, признають, що поразка Беррі Голдвотера не була б довготривалою поразкою Республіканської партії, ба навіть не була б остаточною поразкою консервативного крила в тій партії, що його репрезентує якраз Голдвотер. Таке сталося б тільки тоді, коли б перемога Джансона була дійсно імпонуючо - всезагальною, за зразком „лявінної" перемоги Айзенгавера в 1952-му році. Тільки тоді консервативна течія в Республіканській партії, приголомшена такою прогрою, втратила б там теперішню свою керівну позицію і відступила б знову місце поміркованій течії, яку репрезентував Д. Д. Айзенгавер.

Отож багато американських часописів висловлюють здогад, що у випадку прогри Голдвотера його прихильники не відійдуть в політичну тінь і не виречуться надії на свою перемогу — в 1968-му році. „Голдвотеризм" — це в очах завзятих противників Голдвотера чорна реакція і небезпечний, задиркуватий націоналізм, який не здає собі справи з ризика атомової доби. Але той самий „голдвотеризм" в очах прихильників та звеличників аризонського сенатора — це рух за потрясення совістю громадянства, щоб воно зрозуміло загрозу комунізму, загрозу пересичення добробутом, що доводить до байдужности у відношенні до високих моральних засад — у житті приватному й державному. Голдвотера, читали ми недавно, не можна сприймати спокійно і байдуже: „його можна тільки або звеличувати, або ненавидіти". Таким чином довкола особи Голдвотера створюються міти: негативний міт нерозважного доктринера, незрілого до ролі керівника великодержавою, і міт вибранця, що має вивести Америку на новий шлях, зробивши її дійсним чемпіоном у боротьбі за волю поневолених, країною морально обновленої нації.

Відомо з історичних прецедентів, що добре зорганізована і твердо віруюча суспільна група може перетривати політичні невдачі і своєю впертою працею в народі привернути втрачені позиції. До цього висновку приходить, наприклад, Брусс Боссат у дописі з Шикаґо до „Ню Йорк Ворлд Телеґраму" п. н. „Якщо Голдвотер програє, що тоді?" Він був потрясений маніфестацією багатьох тисяч республіканців із повіту Кук, що його столицею є Шикаґо, Іллиной, з нагоди виступу колишньогос віце - президента Ричарда М. Ніксона на вічі в користь Голдвотера. Цей американський коментатор переконаний, що „сили, які сприяють Беррі Голдвотерові, не відійдуть мовчки, щоб ніколи більше не дати чути про себе, якщо їх героя переможе президент Джансон".

Інші американські коментатори твердять, що консервативні республіканці, опанувавши майже ввесь партійний апарат на терені ЗДА, використають досвід теперішньої кампанії для дальшої праці — з увагою на 1968-ий рік. Тому Демократичній партії залежить на такій всезагальній перемозі, яка була б катастрофою для Голдвотера. Бо тільки тоді новий Уряд Джансона в своєму плянуванні зможе брати на увагу період довший, як 4 роки. Це має велике значення для закордону, який пильно стежить за розвитком подій в Америці, рахуючись із змінами — не тільки в р .1964 ,але вже й у 1968.

Мертвеччина

Свобода літературної і мистецької творчости — основна проблема, що глибоко тривожить широкі кола літераторів і мистців у Совєтському Союзі і в інших країнах з „народно - демократичними", себто комуністичними, режимами. Не зважаючи на всю товкітню комуністичної пропаганди, мовляв, тільки в умовах „побудови комунізму" і встановленої московською компартією „методи соціялістичного реалізму" можлива справжня свобода творчости — і самі творці і керівники режимів знають прекрасно, що ніякої такої свободи в комуністичних державах не було, нема і не може бути; що „піклування" компартії різними національними літературами і мистецтвом приводить тільки до їх повного маразму — мертвеччини.

Ілюстрацій до такого ствердження багагато, і особливо яскраві вони в самому Совєтському Союзі, де Хрущов та його „ідеологи" намагаються всіма силами втримати велику громаду совєтських письменників і мистців у шорах партійних настанов, наганяючи їх щоразу до оспівування і лякування комуністичної дійсности та її колгоспно-заводського „сучасного героя" і здушуючи при цьому всі спроби мистецької молоді вирватися з-під накидуваних їй партійно-комуністичних настанов.

Доброю ілюстрацією трагічного положення, в якому перебуває література у комуністичному світі, може бути XIV з'їзд Союзу Польських Літераторів, що відбувся у вересні цього року в місті Люблині. Цей з'їзд єдиної в Польщі дозволеної і упривілейованої комуністичним режимом організації письменників і літературних критиків був попереджений довгою дискусією в пресі, в якій виразно стверджувано, що більшість польських літераторів відмовляється взагалі писати на теми „комуністичної сучасности", не бажає заторкувати й висвітлювати у своїх творах „ідеологічних проблем", не дає видатніших з мистецького погляду творів; що взагалі в такій ситуації роля літератури корчиться. З другого боку польські літератори зрозуміли вимоги наданої їм „соцреалістичної свободи" по-своєму і просто розкошуються в описах наявного і реального в Польщі морального бруду — розпусти, злочинства, проституції, пияцтва. „Відставання" польської літератури ствердив у своїй промові під час з'їзду також нинішній комуністичний диктатор Польщі, Владислав Гомулка, вимагаючи від письменників, щоб вони перестали поширювати філософію розпачу, зневіри та безнадії. Але ж його заклик до польських письменників й інтелектуалістів, щоб вони включувалися, мовляв, активно в „будівництво соціялізму" і давали нові оригінальні твори, сповнені віри і надії в краще майбутнє їхнього народу і країни, пролунав цілком даремно і . . . безнадійно.

Польські письменники воліють плентатися у хвості подій і не займати становища до сучасности. Не виключене, що дехто із польських літераторів під таким чи іншим тиском включиться у вимагану режимом „усучаснену" й „бадьору" літературу, але це відбудеться під тиском і примусом і не буде жадним доказом будь-якої свободи творчости.

Так виглядає творча свобода в умовах комуністичної системи, і інакшою вона бути не може. І не змінять нічого в цьому відношенні ні тюрми, ні концтабори, ні репресії, ні навіть обсипування літераторів усіма „ласками" комуністичного режиму — орденами, преміями та всякими вигодами включно з автами, льокаями, шампаном і кав'яром.

ВИБОРИ І ОБОВ'ЯЗКОВА ВІЙСЬКОВА СЛУЖБА

Республіканський кандидат на президента сенатор Беррі Голдвотер заявив, що коли б він був президентом, то старався б скасувати обов'язкову військову службу. У відповідь на це з Білого Дому заявили, що і президент Джансон плянує зробити це саме, якщо виявиться, що на цьому не потерпить оборона країни, тобто якщо дослідження виявлять, що буде доволі добровільців у всіх трьох родах зброї.

Співробітник у військових справах „Ню Йорк Таймсу", Генсон В. Болдвін, пригадує, що 25 років тому сенатори Артур Вандерберг і Роберт А. Тефт старший твердили, що примусової військової служби „не можна погодити" з духом демократії, з духом Конституції. „Під час війни вона — конечне зло, під час миру її не можна стерпіти".

У 1940-му р., коли вибухла друга світова війна, у ЗДА ввели обов'язкову військову службу. Після її закінчення і аж до війни в Кореї, впродовж 17-ох місяців, військова повинність була скасована. Минулого року Конґрес майже одноголосно продовжив закон про обов'язкову військову службу до 1967-го року, але у виборчій кампанії зробили з нього важливу проблему.

Збройні сили ЗДА становлять коло 2 700 000 вояків. Щорічно відходять із війська коло 500 000 осіб, але до „упривілейованих" родів зброї, летунства, фльоти і морської піхоти, які кожного року потребують нового доповнення, юнаки голосяться добровільно, побоюючись, щоб їх не покликано до служби в армії.

Отже, не можна так, з легкої руки скасувати військової повинности, не пошкодивши безпеці і обороні країни. Але примусова військова служба має і злі сторони. Ось вони:

— З військового боку кращими є ті вояки, які довше служать, ніж ті, які по двох-трьох роках покидають службу. Внаслідок технологічної революції не треба тепер мільйонових армій, як це було в першій і в другій світових війнах. Піхотинець, моряк і летун мусять бути вишколеними фахівцями нових родів зброї.

— З політичного становища можна виступати проти обов'язкової військової служби тому, що вона, властиво, несумісна з демократичною системою. Рекрути мають відбути „загальний" та „селекційний" вишкіл, але в дійсності при примусовому покликанні до армії немає загального ані добірного покликання, бо вибір відбувається часто дискримінаційним способом і деколи є несправедливим.

— Є стільки причин уникнути військової служби, що майже кожний, хто цього бажає, може не служити. Відкладають військову службу фармерам, усяким категоріям спеціялістів, студентам, батькам дітей та ін. Президент Кеннеді свого часу зарядив, щоб і одружені мали право просити відкласти військову повинність, внаслідок чого деякі юнаки одружувалися лише для того, щоб не служити в армії.

— Військовий примус шкодить багатьом юнакам по закінченні школи: працедавці не хочуть приймати таких юнаків тому, що вони мусітимуть покинути працю, коли їх покличуть до армії.

Але прихильники примусової військової служби мають також свої арґументи в обороні свого становища:

— Ніхто не може твердити, що живемо в добі миру, бо в дійсності існує в світі майже воєнний стан, і час від часу в різних обширах спалахують малі війні. До того ж ЗДА не сміють скасувати примусової військової служби тому, що це мало б злий психологічний вплив на країни, яким безпосередньо загрожує комунізм.

— В разі скасування військового примусу не було б достатньої кількости добровільців не тільки в армії, але й в „упривілейованих" родах зброї.

— Не було б тоді і потрібної військової резерви, яка складається з тих вояків, що відбули службу в армії або в Крайовій Обороні. Юнаки, служачи в армії чи в якімсь іншім роді зброї, переходять різнородний вишкіл, який їм пізніше придасться в житті. Таким чином армія є в ЗДА одночасно вишкільним табором.

Отже, зміна військової системи не є простою справою. Чи ця система залишиться чи буде замінена добровільною системою або буде якось компромісово полагоджена — вона матиме вплив на все громадянство.

Згаданий вище Болдвін вважає, що при розв'язці цієї проблеми треба вважати на такі моменти:

— Передусім думати про безпеку та оборону ЗДА. Не касувати військового примусу, не маючи певности, що буде досить добровільців для служби в збройних силах.

— Кращими є ті вояки, які довший час або й ціле своє життя служать у війську. Добровільна віськова служба відповідає американській духовості.

— Немає найменшого сумніву, що треба зревідувати сучасну військову систему, бо цього вимагає атомова доба. Треба збільшити платні фаховим військовикам, щоб їх заохотити до військової кар'єри.

— Треба провести основні студії перед тим, як вводити якісь реформи в цій надзвичайно важливій ділянці.

Прем'єр Індії і президент Пакістану нараджувались про Кашмір

Ню Делі. — Індійський прем'єр Лял Багадур Шастрі, вертаючись з конференції „невтральних" держав в Каїро, — зупинився в столиці Пакістану Карачі, де впродовж 5-ох годин нараджувався з президентом Аюбом Ханом — над можливостями мирної полагоди 17-річного конфлікту про прикордонну провінцію Кашмір. Крім нарад, ведених у цілому гурті найближчих дорадників — з обох сторін, названі прем'єр Індії і президент Пакістану перевели годину і 20 хвилин наодинці. У спільному комунікаті підкреслено потребу „покращання взаємних відносин" та осягнення згоди „на базі гідности і рівности". Вернувшись до столиці Індії прем'єр Шастрі заповів, що з кінцем листопада мають стрінутися міністри внутрішніх справ обох країн та що не є виключена нарада також міністрів закордонних справ. Прем'єр Шастрі запросив до Індії пакістанського президента, але водночас признав, що нові вибори в Пакістані утруднюють можливість виїзду пакістанського президента за кордон. Хоч годі сподіватися швидкого порозуміння у такій складній затяжній справі, проте це була перша зустріч прем'єра Індії і президента Пакістану, які обмінялися своїми поглядами.

Б. Остап'юк

ТЕРНОПІЛЬ СЬОГОДНІ

(Перед з'їздом тернопільців 17-го жовтня ц. р. у Філядельфії)

Одна наша землячка з Польщі, одружена з поляком, відвідала недавно Тернопіль і описала свої враження в листі до свояка, що проживає в ЗДА. В дітройському збірнику „Вільна Україна" був вміщений цей опис у статті „Що я бачила в Західній Україні". Подаємо його з деякими скороченнями:

„До Тернополя приїхала я увечері. Зайшла до сестри і застала її з чоловіком вдома. Ми повечеряли і почали говорити. Вона розказували, як багато пережили під час бомбардування Тернополя і після того. По приході із сходу нової влади кілька тижнів тривав страшний терор. Люди не могли спокійно спати і не працювали, бо ніхто не знав, коли кого вивезуть. Опріч того, дошкуляв голод. Обоє, сестра і її чоловік виглядали на старців, хоч їм менше як 50 років.

„На другий день вийшли ми на місто. Центр міста, в часі останньої війни знищений дощенту, майже відбудований. Залізнича стація велика. Тут, як у Львові, окремі ждальні для пасажирів. На стінах портрети вождів партії. Ресторан також простірний. Столи накриті білими настільниками, і на кожному столі квіти. У кутку подіюм для оркестри. Ждальня 2-ої кляси для робітників і колгоспників: лавки, буфет — і це все. Вбиральні (кльозети) для колгоспників поза двірцем, у шопі, без дверей, а для пасажирів 1-ої кляси в будинку двірця. Написи на стації, як також у цілому місті, українські.

„Головна вулиця (колишня Міцкевича) поширена, по обох боках побудовано нові високі будинки та зроблено посередині сквер, засаджений деревами. Новозбудований театр прикрашений великими колонами. На місці парафіяльного костьолу будують величезний будинок універмагу. Навпроти в сквері стоїть пам'ятник Хмельницькому, не на коні, і робить негарне враження. Став дуже поширений, його площа займає кілька квадратних кілометрів. Там, де була торговиця і смітник, засаджено великий парк. На периферіях Тернополя доми обідрані, вулиці брудні, з вибоями. Родини мешкають в одній - двох кімнатах. Звичайно на передмістях живуть місцеві, а приїжджі — у центрі міста.

„В місті є лише одна церква Рождества Христового. Виглядає дуже бідно. На Богослуження ходять лише місцеві. За церквою автобусова стація, але до сіл ходять звичайні тягарові авта, криті брезентом. Хоч написи на крамницях українські, в місті чути всюди російську мову. Відповідальних місць в адміністрації ніхто з місцевих людей не займає. Є лише місцевий адвокат українець і адвокат жид.

„В Тернополі 6 середніх шкіл, з того лише дві українські. Всі приїжджі, навіть українці, говорять московською мовою і посилають дітей до московських шкіл. Життьовий стандарт у місті низький. Люди, особливо місцеві, бідно одягнені.

„Люди ледве животіють, — казала мені сестра. — Дехто відважніший радить собі всякого роду спекуляцією. В останніх часах найбільш популярним стало слово „калим", по нашому „окуп". У Совєтському Союзі треба давати „калим" всюди, коли хочеш щось дістати чи оминути лиха. Люди живуть кожний для себе. Єдиною розрадою для багатьох є горілка, яку п'ють часто і без міри. Треба зазначити, що пияцтво — це характеристична риса совєтського побуту. П'ють усі, але не „монопольку", бо задорога, а „самогонку", яку гонять з бурляків.

„Такої дійсности на рідній землі я не сподівалася. Виїжджаючи із Західньої України, залишила я брата та сестер заможними людьми. Кожна моя сестра мала сільське господарство, яке давало такий прибуток, що вони могли послати своїх дітей навіть до вищої школи. Тепер життьова стопа брата, який живе в місті, упала щонайменше на половину, а сестер, що живуть на селі — на три чверті.

„В Польщі є комуністична адміністрація, а на наших землях є московська комуністична окупація і колонізація з хмарою чужої бюрократії. Немає порівняння і в релігійних справах. Римо - Католицьку Церкву в Польщі толерують, а що зробила комуністична влада в Західній Україні з Українською Католицькою Церквою — про це загально відомо.

„І ще одно порівняння: польський комуністичний режим, збирає до Польщі з Совєтського Союзу всіх поляків, навіть із тюрем, і опікується ними. А маріонетковий уряд УССР, навіть після звільнення наших людей з тюрем і таборів, не дозволяє їм повернутися до рідних міст і сіл без дозволу Москви. Цей уряд УССР глухий і сліпий на те, що цілі хмари галапасів, які понаїжджали за наживою на нашу землю, рік-річно більшають. Потом і кров'ю годує їх наше селянство. Не диво, що один колгоспник сказав мені: „Краще, щоб атомова бомба знищила той комуністичний світ, ніж люди мають переживати такі муки".

У незвичайно цікавих описах подорожі М. Прокопова, друкованих у „Свободі" під заголовком „По 56-ох роках на Україні", згадується також про Тернопіль. Прокопову, як і багатьом іншим, не дозволено відвідати рідні села на Тернопільщині, але йому оповідав про Тернопіль один чоловік, який працює техніком у Львові. Ось що він розказував (цитую за „Свободою" ч. 163 з 1963 р.).

„Тернопіль після війни дуже змінився. Ті, що бачили це місто за Австрії або за Польщі, не пізнали б його. Внаслідок воєнних подій у Тернополі багато людей згинуло, а ще більше їх переселилося в інші місцевості, і тепер там багато всяких приїжджих із Совєтського Союзу, найбільше росіян. Головна вулиця в Тернополі — це бульвар Леніна. Новозбудовані доми здебільша типові совєтські, чотири- або п'ятиповерхові, з маленькими кімнатами, без модерної каналізації. Такий гарний і розбудований, як про це пишуть у ЗДА і Канаді різні „проґресивні" часописи, Тернопіль ще не є. Він лише частинно відбудований. Вулиці його занедбані й брудні: всюди порозкидане каміння, цегла, сміття. Публічні виходки, навіть ті, що в центрі міста, брудні і смердючі".

У шикаґському тижневику „Українське Життя" (ч. 36 з 14 вересня 1963 р.) в статті „Україна сьогодні" на основі доповіді інж. Ст. Куропася та його сина Мирона, а також інформацій, які подали деякі особи, що відвідали недавно рідні землі — подано об'єктивний образ сьогочасної України. Ось деякі характеристичні місця з цієї статті:

„Зовсім не обов'язково її (України) бачити, досить прочитати слова поета:

Убогії ниви, убогії села,
Убогий, обшарпаний люд.
Смутнії картини, смутні,
невеселі,
А інших не знайдеш ти тут . . .

„Найжалюгідніше виглядають колгоспники: брудні, неголені, босі, обдерті. Працюють дуже тяжко. Чоловіки заробляють щонайбільше по одному рублю на день. Характеристично, що чоловіків у колгоспах мало, більшість жінок, бо чоловіки тікають до міст, де сяк-так можна влаштуватися на підприємстві, щоб заробляти бодай по 40-60 рублів на місяць. Головне джерело існування колгоспників — це присадибні ділянки на 1/15 гектара. На цьому клаптику землі тулять вони усе, що тільки можна втулити, щоб прохарчувати себе та ще дещо продати на дрібні видатки.

„У найгіршому становищі в Україні перебувають жінки. Якщо за кріпосного права „мати на панщині пшеницю жала", то в совєтських умовах жінки виконують найтяжчу працю. Вони — основна дармова сила в колгоспах, де працюють від зорі до зорі, одержуючи за день виснажливої праці 50 - 60 копійок та пару фунтів збіжжя. Не зважаючи на галас совєтської пропаґанди про високу техніку, жінки в Києві, у Львові, в Харкові на будівництвах носять на плечах цеглу, розчиняють цемент у дерев'яних коритах, мурують стіни. Молоді дівчата, квіт нашої нації, що покінчили середні школи,

(Закінчення на стор. 4-ій)

Володимир Бедровський

ОБРИСИ МИНУЛОГО

(28)

Олександер Антонович також не раз готовий був відмовитися від співпраці з Булгаковим, але свідомість того, що це означало б провал цілої справи, примушувала його тягнути до кінця. Він сподівався, що все ж українські колядки в його інтерпретації будуть увіковічнені.

Я часто приходив на пробу хору, спостерігаючи всі деталі праці О. Кошиця. Свої враження я описав у „Свободі" в рубриці „Голоси читачів" під заголовком „У майстерні чарівника української пісні", підписавшись псевдонімом „І. Бондар".

У своїй лекції в Колюмбійському університеті О. Кошиць говорив:

„При огляді української музики приходиться говорити перше за все про народну музичну творчість, зокрема про народну пісню, яка має в собі всі національні первні й стала ґрунтом для організованого музикального українського мистецтва, як світського, так і церковного.

Музикальна творчість нашого народу огорнула піснею не тільки життя окремої одиниці з колиски до домовини, а й життя всієї нації в усіх її проявах і змінах від передісторичних часів аж до наших днів. У так званих „обрядових піснях" народна пам'ять донесла до нас з далеких сутінків нашого існування уламки поганського світогляду й ритуалу наших предків, а з початків нашої історії — відблиски пишної княжої доби; в піснях історичних чуємо відгомін бур та катаклізмів нашої трагічної історії; в козацьких думах — невільничі плачі та громи й фанфари козацької слави; пісні весільні — це співана історія шлюбу, починаючи з часів матріярхату; чумацькі пісні дихають на нас вітром безкраїх українських степів; релігійні псалми і канти хвилюють нас щирістю і наївною простотою християнської віри й моралі; в побутових піснях знаходимо найдокладніші картини життя у всіх його проявах, заквітчані любовними поемами, повними чару і глибокого почуття, — а іскри веселости, гумору й сатири пісень жартівливих випромінюють принадне світло життєздатности й здоров'я народу лагідної вдачі, чутливого, але сильного й мужнього".

Я ніколи не сподівався, що на далекій чужині матиму насолоду заглянути в творчу ляболаторію „великого чарівника" і неперевершеного знавця українських пісень Олександра Антоновича Кошиця.

Декілька разів я був присутній при тому, як він учив співати, готуючись українськими піснями звеличити свято Вашингтона. Бачив, як починав творити з безформної маси чудовий хор, який має представити слухачам живий образ безсмертної української пісні. З запертим віддихом слідкував, як геніяльний диригент починав з „азбуки": вивчення слів пісні і виразної їх мови. Потім він переходив до втілення в почуття хористів ритму пісні.

Ці його перші кроки були прості, ще не окреслені ясно, як не окреслений у деталях спочатку твір мистця. Голоси хористів звучать ще розрізнено, іноді відчувається дисгармонія й ніби нелад.

Чим далі, тим виразніше вимальовуються обриси твору, обриси чарівної своєю красою пісні. З кожним тактом, з кожним рухом руки диригента спів удосконалюється. Нарешті він передає хористам ідею, почуття, яке хоче вкласти в пісню, — короткими, але ядерними словами і мімікою розкриває зміст, який у пісні часто закований за безбарвними і, здавалося б, недоречними словами.

І стається чудо! Співаки співають, але в пісні вже є душа, яку вклав у неї майстер. Коли хор гримить „Славен єси!", то дійсно чуєш, що славить він Творця всесвіту, Великого й Єдиного Бога. А в пісні „Ой, чумаче, чумаче", великий майстер, здається, лише одним, ледве помітним помахом руки розкриває і красу українських степів, і безжурність, а разом з тим дійсно „собаче життя" чумаків.

Сам О. Кошиць у цей час немов перероджується і стає частиною пісні, стає її животворною душею, а хористи перетворюються на досконалі музичні інструменти, на яких грає чарівник-музика, підкоряючи своїй волі кожний звук від найменшого нюансу до громоподібної октави, і коли затихають звуки тієї чудової пісні, ніби прокидаєшся з солодкого, чарівного сну.

Я дякував долі, що в нашому сірому, буденному житті „зійшла зоря зі Сходу". Що отут, в Америці, відживає національна пісня. І розумів, чому чужинці цілували руку Кошиця. Вони бо цілували руку не лише великого майстра, але й руку того народу, що створив чудесну пісню.

Більшість пісень, що їх співав хор Кошиця, аранжував він сам. Не буду говорити про Кошиця як про композитора, бо не маю для цього відповідних даних. Але досить послухати молитву „Отче Наш", до якої музику він написав, щоб переконатися, що великому майстрові відкрилися невідомі для звичайних людей таємниці душі. Слухаючи „Отче Наш" Кошиця, дійсно чуєш Отця Небесного, котрий усе сотворив і котрий дбає за все.

***

Мої зустрічі з О. Кошицем в Америці почалися 23 квітня 1924 року, коли я відвідав його в його помешканні. Після того я записав у щоденнику:

„Сьогодня був у Кошиця. Він робить враження перевтомленого й дуже зденервованого. Він розповідав мені про свою подорож з хором. Багато цікавих і незабутніх моментів він пережив. Наприклад, після того, як хор у присутності 36.000 осіб закінчив співати на арені, де відбуваються бої биків, підійшов до Кошиця президент Мехіко, Обреґон і, стискаючи своєю лівою рукою йому руку, бо правої не мав, сказав: „Прошу вірити, що я перший раз пошкодував тепер, що не маю другої руки, щоб Вам апльодувати". Або в Буенос Айресі під час співу з колосальної театральної залі несеться гістеричний вигук: „Ви божественні, ви безсмертні . . ."

В приватному житті Олександер Антонович був незвичайно цікавою людиною. Вражало його глибоке знання української культури, особливо фольклору та історії музики й театру. Його вміння образно і з гумором розповідати робило розмову з ним захоплюючою.

Олександер Антонович багато говорив про народні хори на Україні. Між ними він найвище ставив хор Демуцького.

Одного разу я запитав Кошиця:

— Чому деякі хористи кажуть, що ви неохоче виконуєте український національний гимн?

На це він відповів:

— Основна причина в тому, що слова цього гимну невідповідні. „Ще не вмерла Україна". Хіба вона вмирає? Ці слова написав Чужбинський як протест проти твердження ворогів української самостійности взагалі, а особливо проти валуївського „нєт, нє било і нє будет". Отже „Ще не вмерла" мало полемічне значення. Далі — музика плаксива і не пориває до чину, як пориває „Марсельєза". Український народ заслуговує на те, щоб його гимн прославляв його минувшину, стверджував могутність та красу рідної країни-держави. Я вірю, що Україна матиме свій національний гимн, достойний її величі. До того ж ніяким державним актом гимн „Ще не вмерла Україна" не затверджений.

Я цілком з ним погодився, і мені боляче було, коли „воріженьки" часом закидали Олександрові Антоновичу брак патріотизму якраз з тієї причини, що він не захоплювався гимном „Ще не вмерла Україна".

ЖОВТЕНЬ — МІСЯЦЬ ФОНДУ „ВЕСЕЛКИ". ДОПОМОЖІТЬ „ВЕСЕЛЦІ" ПРОЯСНИТИ ДУШУ УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ! ВИШЛІТЬ СВОЮ ПЕРЕДПЛАТУ І ЩЕДРУ ПОЖЕРТВУ НА ЇЇ ВИДАВНИЧИЙ ФОНД!

Союзова Округа Перт Амбой відбула Окружні наради

Перт Амбой, Н. Дж. — 4-го жовтня тут в приміщенню Українського Народного Дому відбулись окружні наради Комітету Відділів УНСоюзу Пертамбойської Округи, до якої належать 14 Відділів, що гуртують разом понад 1900 членів. Зборами проводила Управа Комітету в особах голови М. Фединишина, секр. Я. Янова і касира інж. І. Грабовича. Відкриваючи наради, голова привітав присутніх відділових урядників, а відтак перейшов до звітування за Округу. Він подав до відома, що Комітет вже відбув кілька засідань, де обговорено справу приготовання святочного Бенкету або концерту, для відзначення Ювілею 70-ліття УНСоюзу. Після того вив'язалась дискусія, в якій дискутанти вповні погодились з головою Округи, що Округа повинна святочно відзначити 70-ліття Батька - Союза. Секретар 342 Відділу о Петро Мелех піддав думку, щоб на запланований Бенкет не запрошувати професійних сил з виступом, все це заступити молодечими організаціями, які є при церквах тай різних товариствах на терені Округи. Присутні відділові урядники схвалили цей внесок, тай поручили членам Окружного Комітету взяти це під увагу. Голова Округи запевнив всіх, що зробить все, що буде в його можності, щоб намічене свято було імпозантне.

Голова округи представив зібраним обласного організатора Степана Гавриша. Степан Гавриш пригадав 70-тню історію УНСоюзу, присвячену піднесенню американських українців до рівня добре зорганізованої, свідомої своєї мети національної громади. Згадав, що округа Перт Амбой закінчила успішно Ювілейний рік „Свободи", здобувши 9-те місце на 33 округи, з чого всі відділи повинні бути горді. Накреслив плян успішного закінчення ювілейної кампанії для розбудови УНСоюзу, тай закликав присутніх відділових урядовців доложити всіх зусиль, щоб округа в Ювілейному році здобула 175 нових членів, призначених для неї Екзекутивою УНСоюзу. При цьому поінформував присутніх, що незабаром появиться нова грамота „на часове забезпечення" і тим самим секретарі будуть мати можність здобути більше членів.

Обласний організатор вручив голові округи М. Фединишинові почесну пам'яткову медалю о. Грушки в золоті, як доказ признання за його успішну працю на союзовому полі в минулому році, а саме присднання 54 нових членів для УНСоюзу. Степан Гавриш підкреслив, що М. Фединишин повинен бути прикладом для інших секретарів. Незважаючи на свою професійну працю, тай на то, що є уродженцем Америки, він завсіди знаходить час, щоб успішно працювати для розбудови УНСоюзу, а доказом цього є те, що Відділ 155 нараховує понад 600 членів. Медалі в сріблі о. Грушки одержали секретар 372 Відділу Я. Ярема, за здобуття в минулому році 29 нових членів і секретар 349 Відділу І. Гнідь за здобуття 26 нових членів для УНСоюзу.

Секретар І. Гнідь приймаючи медалю о. Грушки заявив, що як колишній вояк та й старшина Українського Війська мав нагоду багато разів стояти на струнко і приймати військові відзначення за хоробрість та й заслуги, але ніколи в життю не мав нагоди одержати відзначення за громадську працю. Дальше сказав, що є гордий з тої медалі та й зложив на руки обласного організатора щиру подяку для Екзекутиви УНС, за те, що йому її призначили.

Медалю в бронзі о. Грушки одержав секретар 342 Відділу о. Петро Мелех, як доказ признання, що в минулому році присднав 12 нових членів для УНСоюзу. Вручаючи медалю о. Мелехові, обласний організатор заявив, що це є велика честь для нього відзначати за віддану працю на ниві УНСоюзу духовну особу.

Приймаючи медалю, о. Мелех заявив, що як священик Української Православної Церкви приймає її з щирим серцем, незважаючи на те, що о. Грушка був греко-католицьким священиком. Робить це тому, що відноситься з великим респектом до праці вложеної на суспільно-громадській ниві покійним о. Грушкою.

Після роздачі почесних медаль, вив'язалась ділова дискусія відносно доповіді обласного організатора, в якій забирали голос о. Мелех, Наконечний, інж. Грабович, Гадек, Ярема, Гнідь, Степаш і Станко. Вичерпну відповідь дискутантам дали обласний організатор Степан Гавриш і голова округи Михайло Фединишин.

Збори закінчено спільною перекускою, яку приготовили члени окружного комітету.

Степан Гавриш

● **Папа Павло VI** прийняв на приватній авдієнції кардинала Фердинанда Кірогу з Еспанії та буцім-то запевнив його, що нема чого лякатися лібералізації відносин в Католицькій Церкві. В Еспанії Католицька Церква є державною з єдиним правом на відкриті святині, друк і поширювання релігійної літератури та утримування шкіл. На 28 мільйонів населення є 30 000 протестантів і 5 000 жидів.

Відділи стейту Коннектикат працею завершують ювілейний рік УНСоюзу

Ню Гейвен. — Минулої неділі, 11 жовтня, в приміщенні місцевої католицької церкви відбулася нарада Відділів УНСоюзу, зі стейту Конектикат, предметом якої було зведення підсумків дуже вдалої імпрези, що відбулася з нагоди 70-річчя УНСоюзу в Ню Бритен в дні 16 серпня ц. р. та плянування дальшої праці для успішного закінчення року УНСоюзу.

Наради відкрив стейтовий голова УНСоюзу мгр. Іван Телюк, який попросив приявного о. Забаву з місцевої католицької церкви відмовити молитву за успіх наради. Після цього союзовий секретар з Ню Бритен, Василь Романишин, склав фінансове справоздання з ювілейного свята, яке відбулося в його місцевості. Це свято принесло прибутки на $ 1,757.90, а витрати на $ 882.93. Чистий прибуток виносить 874.97 дол. Половину з прибутків розділено на Відділи, які причинилися до успіху, продавши більшу кількість квитків вступу, а решту залишено в касі стейтового комітету Відділів УНСоюзу, призначивши $ 25 для Комітету Пам'ятника Т. Шевченкові. Приявні склали подяку п. Романишинові і його Відділові та з вдоволенням ствердили, що при збірній співпраці кожний громадський почин мусить закінчитися успіхом.

Голова зборів попросив до слова секретаря УНСоюзу, Ярослава Падоха, який виголосив доповідь про сучасний стан УНСоюзу на тлі союзового ювілею. Доповідач підмітив невиконані ще завдання УНСоюзу, а зокрема ювілейне зобов'язання збільшити УНСоюз на 7,000 нових членів. Хоч округа Конектикет находиться на 7 місці поміж 32 округами УНСоюзу, все ж таки вона далеко не виконала своєї квоти, тому перед нею стоїть завдання приспішеною і наполегливою працею виконати своє ювілейне зобов'язання. Гол. секретар склав подяку передовим діячам округи, а саме її голові мгр. І. Телюкові, дир. Е. Гомотюкові, М. Галькевичові, В. Романишинові, І. Бінковському, В. Добчанському і В. Олійникові та їхнім Відділам за дотеперішні заслуги для УНСоюзу. З жалем і докором згадав він, що 5 Відділів, в тому 3 з Ансонії, 1 з Сеймуру і 1 з Брістолю не придбали в цьому ювілейному році ні одного члена та закликав їх до відроблення втраченого часу. До того ці Відділи, подібно, як раніше, не прибули на ці збори і не беруть участи в праці стейтового комітету УНСоюзу. Крім цих Відділів бракувало на зборах представників 12-го Відділу з Гартфорду, 84 з Савт-Порту і 138 з Гленстонбері. Збори критично приняли цю чергову неприявність делегатів названих Відділів та схвалили звернутися до Екзекутиви УНСоюзу з домаганням, щоб вимагати від усіх Відділів обов'язкової участи в зборах та в діяльності Стейтового Комітету УНСоюзу. Відрадно відмітити, що в цих зборах взяли участь представники громади з Терривил в особах Григорія Лукова і Кузьми, які погодилися подбати про поширення УНСоюзу на їх громаду.

Після організаційної доповіді гол. секретар поділився враженнями і спостереженнями зі своєї поїздки на захід і північ ЗДА і Канади, де йде важлива, союзова і загально-громадська праця, яка скріплює Союз і нашу громаду. Над цією доповіддю приявні перевели живу дискусію, в якій взяли участь пані Пресковіч і пп.: Гомотюк, Телюк, Свобода, Добчанський та гол. радний зі стейту Конектикет Ярослав Гук, який взяв у зборах участь. Поміж численними постановами наради визначається ухвала доложити всіх старань до того, щоб при допомозі Головної Канцелярії перевести оживлення союзових Відділів у великій українській громаді в Ансонії. Приявні запевнювали делеґата Екзекутиви, що доложать всіх старань до того, щоб передовий стейт Конектикет прикладно закінчив свою працю в ювілейному союзовому році. Голова зборів мгр. І. Телюк подякував о. Забаві за його участь в зборах. Після закриття зборів Стейтовий Комітет запросив приявних на гостину, якою відала союзова діячка п. Брезіцька.

ТЕРНОПІЛЬ СЬОГОДНІ

(Продовження з 2-ої стор.)

працюють доярками, свинарками, телятницями. Загальне враження відвідувачів можна схопити кількома словами: Україна розп'ята на хресті, але в народі жевріє ще надія на визволення. Багато не сподіваються від еміграції, бо досить поінформовані про внутрішні в ній роздори, але чекають на якесь „чудо", що виведе їх з рабського становища".

Новий, „радянський" Тернопіль змінив своє обличчя. З автохтонного населення, яке проживало тут до війни, залишилося ледве 5 відсотків; воно живе здебільша в своїх старих домах на передмістях. Такий малий відсоток первісного населення пояснюється тим, що багато людей згинуло під час воєнних дій, багатьох вивезено на Сибір, а старші віком вимерли. Колись заможні наші міщани мали прекрасні коні, расові корови. Тепер щасливий той, хто має козу, яку крадькома водить пасти в придорожні рови.

Невільнича колгоспна система змушує наших селян залишати село і шукати праці в місті, в артілях, майстернях, фабриках. Таким чином до Тернополя прибуло ще 5 - 10 відсотків населення. Решта населення Тернополя — це напливовий елемент, головно з Росії, який зайняв усі керівні позиції в адміністрації та промислі. Майже всі вони говорять російською мовою.

І що з того, що большевики відбудували і розбудували Тернопіль, коли це все робиться для зайд. Загарбники знищили і нищать пам'ятки нашого міста, нашої культури. Тернопільці — ті, що залишилися в Тернополі, і ті, що їх гірка доля розкинула по світі — ніколи не забудуть і не простять варварського знищення нашої Успенської церкви. Вони не забудуть і того, що большевики не пошанували місця вічного спочинку наших славних УСС-ів та воїнів УГА, заоравши ті святі місця тракторами, щоб і сліду не осталося з їхніх могил. Тому святим обов'язком усіх нас у вільному світі — зберегти для історії пам'ять про минуле, написати про наші знищені ворогом пам'ятки у формі наукових праць чи споминів і все це передати наступним поколінням.

Українська книгарня „на всю Бразилію"

Вже від багатьох років п. Василь Петрук у Сан Павлі, на власну руку провадить українську книгарню. Раніше таких книгарень було кілька і то в різних містах Бразилії, зокрема в Куритибі, але згодом, в зв'язку зі знеціненням бразилійського гроша та з деяких інших причин, згадані книгарні фактично припинили своє існування. Залишилась у діючих тільки одна — Василя Петрука.

Тяжко повірити в те, що на продажі українських книжок п. Петрук має якийсь особливий зиск, навіть доводиться дивуватися, як він взагалі зводить кінці з кінцями, бо в Бразилії українських книжок майже не продукують, а закордонні — вимагають долярів, фунтів чи марок, тобто багато крузейрів. Але п. Петрук справи не припиняв та не припиняє. Маючи сталу працю на одній фабриці у Сан Павлі, він весь вільний час присвячує українським книжкам. Старанно розшукує по всій Бразилії можливих читачів, надсилає їм поштою пакунки, провадить з ними переписку. Крім книжок, продає також платівки та різні світлини з українського життя.

Коли в Бразилії і продається тепер трохи українських книжок, то тільки завдяки п. В. Петрукові. Останнім часом він навіть дещо поширив свою діяльність, встановлюючи, пов'язані з собою, „пункти" по продажу українських книжок, зокрема в місті Куритибі, де вже довший час ця важлива справа перебувала в мертвому стані. Отак, особисте замилування книжками одночасно приносить помітну користь для українського культурного життя на бразилійському терені в цілому.

Мих. Килимний

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ

Михайло Коцюбинський про російську мову і російські видання в Україні

„Коцюбинський якось сказав, — згадує Є. Чикаленко, що нізащо не дасть своїх праць у „двоязичний" журнал... Поможіть мені, голубчику, з'єднать при „Київській Старині" все, що може держати в руці українське перо"... („Літературна Україна" з 22 вересня).

Миколі Бажанові — 60 років

З нагоди 60-річчя, українського поета і перекладача Миколу Бажана нагороджено орденом Леніна — повідомила „Радянська Україна" з 9 жовтня про рішення Президії Верховного Совєту СССР. Але навіть з нагоди ювілею не перевидано перших — і найкращих — творів М. Бажана, зокрема ранніх сонетів, поеми „Гетто в Умані", „Гофманової ночі".

Платне пол. огол. Paid Pol. Adv.

Українська хроніка

● **Аматорський драматичний гурток філії Товариства „Просвіта" з Лявалжоль в Арґентині**, під керівництвом Петра Палагнюка, вже декілька разів поставив драму І. Луцика „Пещена дитина". Остання вистава відбулася в м. Вілля Аделіна, в Українському Народному Домі при вулиці Украпія 3195 („Украпія" по - еспанському — Україна).

● **У Ню Йорку вийшло третє число журналу „Комбатант"**, за редакцією І. Кедрина - Рудницького та Ю. Тиса - Крохмалюка. Більшість матеріялів присвячені 50-літтю Українських Січових Стрільців: спогади, статті, причинки до історії. Поміщено статті В. Калини, І. Поритка, С. Ріпецького та ін.

● **Жива газета „Союзянки читають свій журнал"** відбудеться у неділю 18 жовтня о 4-ій по полудні, в Літературно-Мистецькому Клюбі в Ню Йорку, з нагоди 20-річчя журналу СУА „Наше Життя".

● **Посвячення наріжного каменя власного кооперативного дому** відбулося у серпні в Буенос Айресі, при вулиці 144 Маса. Цей дім буде власністю української кооперативи „Відродження". Посвячення наріжного каменя довершив Єпископ Андрій Сапеляк.

Короткі вісті

● **Совєти й Ізраїль** підписали договір, за яким Ізраїль зобов'язався заплатити впродовж двох років чотири і пів мільйона долярів за будинки в Єрусалимі, які колись були власністю царської Росії. Хоч право Совєтів до тих будинків було сумнівне, проте Ізраїль погодився на совєтські вимоги, сподіваючись злагіднити таким чином вороже становище, що його СССР займає супроти Ізраїлю. Хрущов, під час своєї недавньої візити в Каїро, задеклярувався цілком по стороні арабів проти Ізраїлю.

● **Японський суд в Йокогамі** засудив на досмертню в'язницю 21-річного американського моряка Джеральда Левандовского за вбивство в квітні цього року шофера таксівки, японця, при чому вбивник пограбував убитого на 5.000 єн (коло 15 долярів). За грабіжницьке вбивство японський карний закон передбачає смерть або досмертню в'язницю.

● **Комуно-мадярський прем'єр Янош Кадар** приїхав до Варшави на наради з своїм однопартійним польським колеґою Владиславом Гомулкою. Вони обидва підтримують Москву в спорі проти Пейпінґу і, мабуть, нараджувались над спільною тактикою на комуністичному збіговищі, що його Хрущов скликав на 15 грудня ц. р. до Москви.

3І СПОРТУ

КАЛЕНДАРЕЦЬ ЗМАГАНЬ УКРАЇНСЬКИХ КЛЮБІВ

Футбольні змагання „Східньої Конференції" в неділю, 18-го жовтня:

„Тризуб", Філядельфія — „Мінерва Пф.", Ню Йорк, о год. 2:30 по полудні на грищі при 29-ій і Камбрія вулицях у Філядельфії.

УСК Ню Йорк — Н.Й. Амерікенс, о год. 4:00 по полудні на грищі Українського Спортового Майдану при 124-ій вулиці і 31-ій евню у Коледж Пойнті, Н.Й. На цьому ж грищі о год. 2:00 по полудні Н.Й. „Інтер" — Грецько-Ам. СК.

„Чорноморська Січ", Ню-арк — „Метрос", Бостон, о годині 2:30 по полудні на грищі Меморіял Стадіону в Челсі, Масс.

Інші зустрічі: БВ „Готче" — „Джуліяна", „Гунгарія" — „Дойчунгарн".

ФУТБОЛІСТИ „ДЖЕМЕЙКИ" В ТУРНЕ НА СХОДІ ЗДА

Футбольний Клюб УМСА з Джемейки приїхав на турне до східніх стейтів ЗДА і розіграє тут декілька товариських змагань. В суботу 17-го жовтня ця дружина зустрінеться з Н. Й. Амерікенс, а тиждень пізніше з одинадцяткою „Інтер Клюбу", обидва рази на грищі Айнтрахт Овал при 37-ій вулиці і 20-ій евню в Асторії, Н.Й. Ще не устійнені остаточно змагання футболістів Джемейки, які мали б також відбути зустріч або в Гартфорді, або в Джерзі Сіті.

ІВАН ДУРБАК ЗДОБУВ ПЕРШІСТЬ ТУРНІРУ КЛК

У внутрішньо - клюбовому турнірі тенісу, який відбувся на „Союзівці" в часі осінньої товариської зустрічі Карпатського Лещетарського Клюбу, першість і перехідну чашу д-ра Ярослава Рожанковського на 1964 рік здобув молодий тенісист Іван Дурбак. Він вийшов переможцем в турнірі з участю 14 змагунів. У фіналі Іван Дурбак виграв двосетову зустріч з Віктором Герлинським вислідами 6:2 і 6:1.

ФУТБОЛЬНІ ВИСЛІДИ УКРАЇНСЬКИХ КЛЮБІВ СТЕЙТУ КОННЕКТИКАТ

УСК Бріджпорт виграв 7:1 з Мадярським СК з Норвоку мистецькі змагання А кляси.

УСК Гартфорд виграв 5:0 з Польським СК „Олімпія" Б на виїзді в Ню Брітен змагання за мистецтво Б кляси-Північ.

УСТ „Довбуш", Ню Гейвен, програв 0:3 мистецькі змагання Б кляси-Південь з Італійським СК на виїзді у Денбірі.

М. Я.

СТАН ПОКАЗНИКА „ВЕЛИКОЇ ДВАНАДЦЯТКИ СХІДНЬОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ"

Північна Дивізія

	Точки	Ворота
БВ Готче	7:3	10: 7
Дойчунгарн	6:4	16:12
Джуліяна	6:4	10: 9
Гунгарія	5:5	13:10
Метрос	4:6	10:14
Ч. СІЧ	2:6	8:15

Південна Дивізія

	Точки	Ворота
ТРИЗУБ	7:3	11: 4
УСК НЮ ЙОРК	7:3	10: 5
Н Й Інтер	7:3	7: 4
Н Й Гота	4:6	5: 6
Н Й Амерікенс	4:6	8:14
Мінерва Пф.*	1:7	2: 7
Грецько-Ам. СК	0:2	1: 4

* НАФСоюз вирішив на засіданні управи, щоб залишити Мінерву у Південній Дивізії, яку треба б збільшити на сім клюбів. Не знаємо, чи це рішення остаточне, бо потрібно на це згоди АФЛіги, партнера спільної „Східньої Конференції".

„Тризуб" — Н.Й. Амерікенс 5:1

Ню Йорк, 4-го жовтня. — „Тризуб" проломив у цій грі серію нерішених. Хоч у послабленому складі браком Ілая, виявився „Тризуб" у новій тактичній формації ефективною дружиною. Оборонна чвірка ліквідувала вправно всі спроби проривів і давала нападові та двійці півнапасників вільну руку діяти в переді. Ціла перша півгра належала всеціло „Тризубові", який вмістив чотири рази м'яч у сітці Амерікенс, але двоє воріт не признав суддя. Муніс, неабиякий талант у дефензиві, мусів вибути з гри у 13-ій хвилині через контузію.

В другій половині Амерікенс, підкріплені вітром, перейшли до наступу, вислідом якого були ворота, здобуті не без вини оборонця і воротаря. Через 10 хвилин здавалося, що вирівняння неминуче, але противник не видержав кондиційно і образ гри змінився. На 75-ій хвилині на місце контуженого Ферейри ввійшов Яковина і напад знову посилив атаки. Троє воріт в останніх десяти хвилинах заскочили противника і глядачів.

У команді „Тризуба" замітний поступ і вона одержує обличчя та тактичну цілеспрямованість. В складі треба вирізнити пробоєвика Мендонку — автора 3 воріт, непересічного техніка і стратега Кунгу, твердого Мендеза і нововідкритого оборонця Муніса.

М. Л.

„Тризуб" — Грецько-Ам. СК 4:1

Філядельфія, 11-го жовтня. — Склад „Тризуба": Свич, Муніс, Луна; Джулю, Ілай, Рач; Ферейра, Кунга, Мендонка, Мендез, Вентлянд. Глядачів около 1,500. Вже в 14-ій хвилині Мендез здобув перші ворота, а на 25-ій Мендонка підвищив вислід на 2:0. Греки після цього посилили свої наступи і дефензива „Тризуба" мала повні руки, чи радше ноги, роботи. Рач, який у 31-ій хвилині оборонив грізну ситуацію, вісім хвилин пізніше зійшов контужений. Його місце зайняв Микицей.

Спочатку другої половини „Тризуб" грав зі скріпленою обороною. В тому часі греки стріляли перші і одинокі ворота. Атаки греків велися більше правою стороною, тому керманич дружини Саєвич слушно пересунув Муніса на ліву оборону. Хоч атаки греків тривали, вже в 53-ій хвилині Вентлянд підніс вислід на 3:1. Після п'ятнадцяти хвилин переваги греків „Тризуб" знову перебрав ініціятиву. Контуженого Вентлянда заступив у 67-ій хвилині Яковина. На 80-ій хвилині Мендез здобув четверті ворота та устійнив вислід зустрічі.

Найкращою формацією „Тризуба" була поміч на чолі з Ілаєм. Добрими були теж Луна і Муніс в оборонних лініях та Мендез у нападі. Кунга був добрий в полі, а Ферейра, змагун високої кляси, був ініціятором розумних заграннь. Перед початком сезону склад „Тризуба" перейшов важку „операцію". Відійшло чимало зірок і прибуло багато нових змагунів. Вже тепер можна сказати, що „операція" вдалася і пацієнт є здоровий.

Я. Татомир

УСК — Н. Й. Амерікенс 5:1

Ню Йорк, 11-го жовтня. — Вже на початку прийшлося УСК-ові тяжко попрацювати, щоб вирівняти ворота, втрачені в другій хвилині гри з карного. Заслужене вирівняння впало зі стрілу Пирдона у 36-ій хвилині. Після цього Амерікенс жертвенною, а то й брутальною грою намагалися здобути ведення. В тому часі дружина УСК-у прогайнувала декілька певних нагод і півгра закінчилася таки нерішеним вислідом 1:1.

В другій половині УСК заграв значно краще тактично і Сметгірст стрілив у короткому часі (53-тя і 65-та хвилина) двоє воріт. Гра набрала тоді на гостроті і противник під натиском нападу зі Сметгірстом, Пирдоном і В. Шмотолохою був примушений розпучливо боронитися. У 85-ій хвилині В. Шмотолоха здобув четверті ворота з карного за руку противника. Три хвилини пізніше Сапіо закінчив рахунок воріт стрілом з подачі Шеферса.

Оцінюючи змагунів, треба ствердити, що Сапіо все ще сповільнював темп гри спізненим стартом і придержуванням м'яча, та виразно ощаджував себе. Втомленого Р. Кіляра вповні заступив Шеферс. Обидва Янги на обороні заграли добре, але Н. Янг часто відходив задалеко вперед, створюючи прогалину на своїй стороні оборони. Цап, який працював жертвенно цілі змагання мимо контузії з попередніх змагань, мусів часто рятувати ситуацію, створювану вибігами Н. Янга. Кравець заграв цим разом слабше і не постачав напад добрими подачами. В УСК-у все ще бракує нападові продуктивних крил, які держалися б своїх позицій і вибігали на час до переду. Пирдон був змушений часто підсилювати поміч і крила.

І. Дзядів

„Леви" — „Фортуна" 2:1

Шикаго, 10-го жовтня. — В мистецьких змаганнях Першої Дивізії Північ здобули „Леви" перемогу над „Фортуною", яка мала надії на вхід до Вищої Дивізії. Перед „Левами" в наступну неділю рішальні змагання з німецькою дружиною „Грін Вайт", найсильнішим суперником на лаври першуна і аванс до Вищої Дивізії, а після них ще дві гри, в яких, у випадку перемоги над „Грін Вайт", вистачить „Левам" здобути лише три точки. „Фортуна" грала дуже твердо і брутально, у висліді чого програла зустріч воротами, стріленими до них з вільного і карного (Рей на 17-ій хвилині і Нога у 40-ій). Противники здобули ворота на 35-ій хвилині гри. „Леви" мали нагоду підвищити вислід у 78-ій хвилині гри з карного, яке Нога стрілив понад ворота.

Резерва „Левів" поділилася точками з резервою „Фортуни" 2:2. Ворота для „Левів" здобули: М. Дахнівський і І. Лоско.

Доріст „Левів" здобув десяту перемогу сезону високою виграною з ровесниками „Крил" 8:2. Рахунок „Левенят" — 20:0 точок і 65:8 воріт. **Ворота для „Левенят" стрілили:** С. Парух 5 і Б. Шлапак 3.

Юнаки СК СУМА „Крила" перемогли заслужено юнаків „Левів" вислідом 2:0.

„Крила" — „Ганза" 2:1

Футболісти осередку СУМА ім. М. Павлушкова „Крила" зробили своїм симпатикам приємну несподіванку, здобувши цінну перемогу у мистецьких змаганнях Вищої Дивізії. Ці дві точки можуть допомогти „Крилам" вдержатися на наступний сезон у Вищій Дивізії. Дружина „Крил", підсилена трьома добрими змагунами з Канади, перемогла добру німецьку одинадцятку „Ганзи" у зустрічі, яка відбулася в неділю, 11-го жовтня. Ворота для „Крил" стрілили: Шленкер у 15-ій хвилині і Келлі у 85-ій хвилині гри. Після цієї виграної „Крила" піднеслися з сьомого на шосте місце і тепер їм ще треба перемогти польську дружину „Ігелс", щоб вийти із загрозливого положення у Вищій Дивізії. Тепер „Рамс" і „Ігелс" займають в показнику два останні місця, з яких дружини мають впасти до Першої Дивізії.

Петро Головатий

Чергова перемога С.Т „Київ" у Рочестері

Сумівська дружина „Київ", яка виступила в послабленому складі тому, що декілька студентів перейшли грати до шкільних команд, перемогла тверду дружину „Ренджерс" Б вислідом 5:2. Це вже четверта виграна „Кисва", який займає в показнику Другої Дивізії перше місце з точками 8:0 і відношенням воріт 22:5.

М. М.

СПОРТ У КЛІВЛЕНДІ

Футболісти УАСК „Львів"-Клівленд вміють добре починати, та не вміють довести діла до кінця. Порівняльну рунду з лідером групи Захід — акронськими „Джермен Амерікенс" виграно в Акроні 1:0 (1:0) стрілом Олега Вербинця. Змелено 4:0 (2:0) резерву Німецької Централі-Клівленд (ворота: брати В. і О. Вербинці, М. Добрянський і Пискар). Зате проти сильних хорватів прийшла поразка 2:4 (0:3). „Львів" виступив у слабкому складі, другу половину грав тільки з дев'ятьма змагунами. Два голі братів Вербинців залишилися потєсною справою. Не краще було в тиждень пізніше проти грецького „Олімпік" СК 1:2 (0:2). Греки виступили у підсиленому (імпортом з Ню Йорку) складі, українці — в послабленому. Єдиний ґоль О. Вербинця не врятував ні перемоги, ні першого місця в показнику чемпіонатів групи Схід Першої Дивізії Огайо. Надії на аванс до Мейджор Дивізії скорчилися, як пожовклий осінній лист...

Легкоатлети „Львова" тільки через нещасливу дискваліфікацію переможної штафети „львов'янок" втратили в Дітройті перше місце в загальній пунктації — зате чоловіки й юньйори зберегли свій першунський „статус кво". Як великий позитив треба відмітити доплив нових сил, які вишколював тренер-аматор і чинний змагун, сам вихованок „Львова", студент Орест Стецяк.

Тенісова ланка „Львова" під проводом Віктора Лютого зорганізувала зараз після тенісової „Союзівки" Український Тенісовий Чемпіонат міста Клівленду. В турнірі взяли участь 11 змагунів з усіх трьох вікових категорій. Після вступних боїв, до півфіналу дійшли Андрій Попель (без бою) і Юрій Грабець у верхній, та Юрій Попель і Віктор Лютий у долішній частині табелі. Висліди: А. Попель — Грабець 6:0, 6:3; Ю. Попель — Лютий 6:4, 4:6, 7:5. В фіналі, як і перед двома роками, стрінулися брати Попелі. Цим разом тріюмфував молодший — Андрій у відношенні 6:1, 6:3. В боротьбі за третє місце Лютий переміг Грабця 6:1, 6:1, а за п'яте місце (під неприсутність Б. Раковського) 18-річний сумівець Б. Пилип'як двома ґеймами (6:3, 2:6, 6:4) випередив тричі старшого О. Гайського. Остаточна черговість: (1) А. Попель, (2) Ю. Попель, (3) В. Лютий, (4) Ю. Грабець, (5) Б. Пилип'як (6) автор цього допису —

О. Гайський

П.С. Вже після написання цього допису довідались ми, що — в ході святкувань 15-річчя УАСТ „Львів" — в суботу, 14-го листопада ц.р., в Народному Домі при Вест 14-ій вул. у Клівленді, відбудеться ювілейний бенкет та репрезентативна забава Клюбу-Ювілята.

О. Г.

Південний В'єтнам дістане нову конституцію і цивільний уряд у жовтні

Сайгон. — 17-членна Висока Національна Рада проголосила повідомлення, що ще в цьому місяці буде оприлюднений проєкт нової конституції та буде покликаний до життя новий уряд, зложений тільки з цивільних осіб. Прем'єр генерал Нгуєн Хан запевнив ту Раду, що він пам'ятає про своє приречення, що з днем 27 жовтня перестане урядувати, як прем'єр, і застосується до постанов Ради. Новий цивільний уряд матиме всеж ще тимчасовий характер і буде складатися тільки з 5-ох осіб, до часу, поки народний плебісцит не затвердить конституції та не будуть переведені вибори до нового парляменту. Американські чинники буцім-то невдоволені цією новою тимчасовістю південно-в'єтнамського режиму, але водночас підкреслюють, що гін до упорядкування політичних відносин в країні паралізує анархічні тенденції і підривну роботу комуністів, між іншим серед буддистів. Створилась сильна буддистська фракція проти орудування фірмою буддистів, як ніби цілої віровизнаневої громади, для політичної боротьби. Водночас почалось реалізування стратегічного пляну, як ступнево очищувати країну від комуністичних терористів і партизанів, що інфільтрували навіть повіт під самою столицею.

Незабаром вийде з друку книжка „Українці в Австралії"

Нюпорт, Австралія. — Союз Українських Організацій Австралії закінчує друкування ювілейної книги про життя і працю української 20-тисячної громади в Австралії за 15 років. Книжка налічує до 500 сторінок, має близько 200 світлин, гарно оформлена, великого формату, в твердій оправі. Це видання покаже, — читаємо в листівці СУОА, — „як на протязі 15 літ ми будували тут своє рідне українське життя, духове й матеріяльне". У книжці зібрано відомості про життя українських громад у шости провінціях Австралії та на острові Тасманії, а також працю 9-ти українських товариств і організацій у тій країні. Хто хоче набути її ще перед закінченням друку, той має послати $ 3 на адресу українських часописів у Австралії; після виходу з друку примірник буде коштувати $ 8. „Українці в Австралії" — це одно з важливих хронікарсько-документальних видань, після „Українці у світі", що його декілька років тому випустило В-во „Свобода".

Збори Відділів Українського Народного Союзу

СУБОТА, 17-го ЖОВТНЯ 1964 р.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Звичайні місячні збори Б-ва св. Юрія — 239 Відд., від год. 3-4 по пол. в домі Укр. Амер. Горожан при 847 N. Franklin. — М. Ковальчук, секр.

НЕДІЛЯ, 18-го ЖОВТНЯ 1964 р.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Місячні збори Б-ва св. Василія — 339 Відд. о год. 3-ій по пол. в домі Укр. Громади при 3322 Н. Лавренц вул. Проситься вирівняти свої вкладки. — С. Лупацій, секр.

КАРТЕРЕТ, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Запор. Січ — 342 Відд., о год. 1:30 по пол. в клясі ч. 2 при церкві св. Димитрія. — Управа.

НЮ ГЕЙВЕН, Конн. Місячні збори Т-ва Любов — 370 Відд. о год. 11:45 в шкільній залі при 565 Джордж Ст. Вкладки можна вплачувати від 9-ої ранку. Проситься вирівнювати залеглі вкладки. Члени, що не вирівняють залеглі вкладки, будуть суспендовані. Проситься членів, що одержали квитки на стейтовий пікнік, розрахуватися. — В. Гіна, секретар.

ЙОНКЕРС, Н. Й. Збори Т-ва Подільська Січ — 8 Відд., о год. 2-ій по пол. в церковній залі св. Михаїла. — В. Козіцький, предс., В. Мандзій, секр.

ПАСЕЙК, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Ів. Франка — 97 Відділ, о год. 2 по пол. в церковній залі під ч. 47 Гови Аве. Проситься прийти на збори і вирівняти свої залеглі вкладки. — Управа.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Місячні збори Т-ва Ів. Франка — 83 Відд., від год. 12-1:30 по пол. в Укр. Горож. Клюбі при 847 Н. Френклін вул. Під час зборів можна набути білети на Бенкет Окружного Комітету. — Р. Карбівник, гол.

ШИКАГО, Ілл. Місячні збори С-ва Рожд. Пресв. Діви Марії — 259 Відд. о год. 1-ій по пол. в залі УНС при 1915 West 51st St. — П. Трусяк, секр.

ПАСЕЙК, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Т. Шевченка — 42 Відд., о год. 2-ій по пол. в УНДомі при 237 Hope Ave. Є багато справ до полагодження, тому проситься членство прибути. — В. Марущак, секр.

БРІДЖПОРТ, Конн. Збори Т-ва Укр. Січ — 59 Відд. в год. 2 по пол. в УНДомі під ч. 500 Галет вул. Проситься вирівняти свої залеглості. — М. Галькевич, секр.

БОФАЛО, Н. Й. Збори 304 Відд. в год. 6:30 веч. в парафіяльній залі, 158 German вул. Проситься прибути на збори. — М. Гнатик, секр.

ДІТРОЙТ, Міш. Місячні збори Б-ва св. о. Миколая — 175-ий Відд., о год. 1-ій по пол. в УНДомі при Мартін. Тому, що предс. Я. Базюк зрезигнував, а містопредсідник виїхав з Дітройту, і цей пост тимчасово зайняв Ф. Гузіль. Управа просить прибути на збори, бо є дуже важні справи до вирішення. — С. П. Крупка, секр.

ВУНСАКЕТ, Р. Ай. Тримісячні збори Т-ва Запор. Січ — 206 Відд., о год. 1-ій по пол. в парафіяльній залі при 74 Геррес Евеню. На денному порядку: звіти Управи і Конт. Комісії та звіт і пояснення з імпрези що відбудеться 8-го листопада. Проситься прибути та вирівняти свої залеглості. — Е. Тепер, секр.

БЕТЛЕГЕМ, Па. Місячні збори Б-ва св. Димитрія — 288 Відд. в год. 11-ій ранку, зараз по Сл. Божій. УНСоюзова Округа Лігай Вели 8 листопада відсвятковуватиме 70-ліття УНСоюзу в год. 3 по пол. в параф. Централі Преч. Діви Марії, Аллентавн, Па. Обід — 3 год., Концерт хору Лігай Валей — 5-та год., Забава — 6 год. Вступ $3.00. — Д. Мушастий, секр.

Вступайте в члени УНСоюзу!

ТАРЗАН, ч. 5326. Адам говорить про „правдиву любов".

Сем Вотерс був так зворушений заручинами Бетті, що був змушений відійти від товариства.

— Стовне, я хотів би знати, чому цей старий чоловік почувається таким обуреним на вас? — сказав ніби випадково Тарзан.

Адам хитро всміхнувся. — Ну і що з того? Ніщо не може стояти на перешкоді „правдивій любові"!